

Notitie benchmarking dierenartsen

Versie 2,
december 2020

Versiebeheer

Versie	Publicatiedatum	Wijzigingen
1	7-10-2020	
2	15-12-2020	De nieuwe benchmarksysteematiek blijft VBI heten, in plaats van DDDA _{VET} zoals in de eerste versie beschreven.

Achtergrond

Sinds 2011 wordt door de SDa het antibioticumgebruik op dierhouderijen gemonitord. Er zijn benchmarkwaarden vastgesteld en de ontwikkeling in het gebruik van antibiotica in de dierhouderij wordt bijgehouden.

In 2013 is er een beoordelingskader ontwikkeld voor het voorschrijven van antibiotica door dierenartsen, die samen met de dierhouder verantwoordelijk zijn voor de diergezondheid en het dierenwelzijn op een bedrijf. Hiervoor is een zogenaamde “veterinaire-benchmark-indicator (VBI)” vastgesteld. De VBI beschrijft de kans dat bedrijven, waar de dierenarts verantwoordelijk voor is, wat betreft hun gebruik in het actiegebied voor bedrijven vallen.

Het antibioticumgebruik is de afgelopen jaren in de meeste sectoren sterk gedaald, wat gepaard gaat met een toename van het aantal bedrijven en dierenartsen in het streefgebied. Voor bedrijven is mede hierom een nieuwe benchmarksystematiek ingevoerd. Deze verandering vraagt ook om een aanpassing van de huidige systematiek voor dierenartsen.

In deze notitie wordt de nieuwe VBI, op basis van dierdagdoseringen, beschreven en vergeleken met de oude systematiek.

Berekeningswijze benchmarkindicatoren

De oude systematiek: op basis van de Relatieve Prescriptie Ratio's

De oude VBI van een dierenarts beschreef de kans dat bedrijven, waar de dierenarts verantwoordelijk voor was, wat betreft hun antibioticagebruik in het actiegebied voor bedrijven vielen. De VBI werd berekend op basis van de verdeling (het gemiddelde en de standaarddeviatie) van de *Relatieve Prescriptie Ratio* (RPR's) van de bedrijven van de betreffende dierenarts. De RPR gaf de ratio weer tussen het antibioticumgebruik op een bedrijf (DDDA_f) en de van toepassing zijnde actiewaarde voor dat bedrijf. De SDA had de VBI actiewaarde op 0,30 vastgesteld. Indien een dierenarts een VBI groter had dan 0,30 had deze dierenarts dus een voorschrijfpatroon in het actiegebied.

Er is nu een aanzienlijk aantal bedrijven dat niet of nauwelijks meer antibiotica gebruikt. Bedrijven met nulgebruik kregen in de oude berekeningswijze een kunstmatige waarde toegewezen, omdat er niet met nullen kon worden gerekend. Door het toenemend aantal bedrijven met nulgebruik weerspiegelde de VBI het voorschrijfpatroon van dierenartsen niet meer optimaal in een aantal sectoren.

De nieuwe systematiek: op basis van dierdagdoseringen (DDDA_{VET})

De nieuwe VBI wordt berekend op basis van dierdagdoseringen, vergelijkbaar met de DDDA_F-systematiek bij bedrijven. De systematiek lijkt sterk op de DDDA_{VET}-systematiek die in eerdere rapporten werd beschreven, met als belangrijk verschil dat structureel hooggebruikers niet worden meegenomen. De nieuwe VBI beschrijft het voorschrijfpatroon van antibiotica van een dierenarts in een specifieke sector. Deze wordt berekend als de som van de behandelbare kilogrammen die zijn voorgeschreven gedurende een jaar door een specifieke dierenarts op alle bedrijven waarmee deze dierenarts een één-op-één relatie heeft, gedeeld door het gemiddeld aantal kilogrammen dier dat op alle bedrijven aanwezig zijn waarmee de dierenarts een één-op-één relatie heeft. Daarmee is het een gewogen maat, het antibioticumgebruik op grote bedrijven telt zwaarder mee in de berekening dan het gebruik op kleine bedrijven. Deze indicator geeft het absolute voorschrijfgedrag per dierenarts weer en geeft inzicht in verschillen in voorschrijfpatroon tussen dierenartsen.

Een groot voordeel van de nieuwe systematiek is dat deze direct te relateren is aan de DDDA_F. Net zoals de DDDA_F is de nieuwe VBI makkelijk te interpreteren en geeft de precieze hoogte van het antibioticumgebruik weer. De nieuwe VBI beschrijft het gemiddeld aantal dagen dat een dier (van een veehouder waarmee een dierenarts een één-op-één relatie heeft) per jaar wordt behandeld met antibiotica.

De grote bedrijven van een dierenarts hebben een sterkere invloed op de nieuwe VBI. Omdat elk individueel bedrijf zich aan bedrijfsspecifieke benchmarkwaarden dient te houden, verwacht het expertpanel dat het gebruik van nieuwe VBI geen negatieve invloed zal hebben op het voorschrijfgedrag van de dierenarts op kleinere bedrijven.

Een belangrijk aspect in de berekening, vormen structureel hooggebruikers. Deze bedrijven worden, in tegenstelling tot eerdere berekeningen van de benchmarkwaarde, niet meegenomen. Voor hoog gebruikende bedrijven is afgesproken specifiek beleid te ontwikkelen om gebruik te verlagen. Het expertpanel gaat er van uit dat ook de dierenarts hierbij betrokken zal zijn en dat ook de rol van de dierenarts in het structureel hoog gebruik onderwerp van gesprek zal zijn. Een structureel hooggebruiker wordt gedefinieerd als een bedrijf met een gebruik boven de actiewaarde in twee achtereenvolgende jaren. Hiervoor worden de actiewaarden van de SDa gebruikt, tenzij de betreffende diersector een overgangswaarde heeft afgesproken met ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Benchmarkwaarden bij de nieuwe VBI

Bij de nieuwe VBI-systematiek worden dezelfde benchmarkwaarden voor het actiegebied gehanteerd als die voor de bedrijven zijn afgegeven (tabel 1). In deze benchmarksystematiek worden aanvaardbare en voorlopige benchmarkwaarden onderscheiden, afhankelijk van de verdeling van het antibioticumgebruik over de bedrijven in de betreffende diercategorie. Meer informatie over de systematiek voor bedrijven kan gevonden worden in de [rapportage](#) over het antibioticumgebruik in 2019. Onderstaand worden sectorspecifieke zaken in de nieuwe systematiek voor dierenartsen toegelicht.

Vleeskuikens

In de vleeskuikensector worden twee rassen onderscheiden: reguliere en alternatieve, trager groeiende rassen. De SDa heeft voor beide rassen, in overleg met de vleeskuikensector, dezelfde aanvaardbare benchmarkwaarde vastgesteld. Daarnaast heeft de sector met het ministerie van LNV overgangswaarden afgesproken om gefaseerd naar de nieuwe SDa-benchmarkwaarden toe te werken. De SDa zal ook op basis van die waarden rapporteren over het voorschrijfgedrag van dierenartsen werkzaam op bedrijven met deze verschillende rassen. In de bijlage staan deze overgangswaarden weergegeven (tabellen B3 en B4). De SDa zal in zijn rapportages ook, naast de SDa-benchmarkwaarden, rekenen met deze overgangswaarden. Aangezien deze overgangswaarden verschillen tussen reguliere en alternatieve rassen zullen dierenartsen die een één-op-één relatie hebben met bedrijven met beide rassen twee benchmarkwaarden ontvangen.

Net als bij de $DDDA_F$ -berekening, wordt ook bij de nieuwe VBI-berekening gewerkt met behandelgewichten op basis van groeicurves.

Kalkoenen

Voor de kalkoensector is eind 2020 een nieuwe benchmarkwaarde vastgesteld. De sector is nog in overleg met het ministerie van LNV over overgangswaarden, vergelijkbaar met de vleeskuikens. Indien deze zijn vastgesteld, zal de SDa in haar rapportages ook, naast de SDa-benchmarkwaarde, rekenen met deze overgangswaarden. Net als bij de $DDDA_F$ -berekening, wordt ook bij de $DDDA_{VET}$ -berekening gewerkt met behandelgewichten op basis van groeicurves.

Varkens

Voor de diercategorieën zeugen/zuigende biggen en vleesvarkens zijn aanvaardbare benchmarkwaarden vastgesteld. Vergelijkbaar met de vleeskuikensector zijn daarnaast overgangswaarden overeengekomen met het ministerie van LNV. In de bijlage staan deze weergegeven in de tabellen B1 en B2. De SDa zal ook op basis van die overgangswaarden rapporteren over het voorschrijfgedrag van dierenartsen werkzaam in deze diercategorieën. Voor speenbiggen kon nog geen aanvaardbare benchmarkwaarde worden vastgesteld, er geldt dus een voorlopige benchmarkwaarde die binnen afzienbare termijn bijgesteld kan worden. Deze benchmarkwaarde zal ook gelden voor de dierenartsen binnen deze diercategorie.

Aangezien veel dierenartsen binnen alle bovenstaande diercategorieën werkzaam zijn, zullen zij meerdere benchmarkwaarden ontvangen; voor elke diercategorie één.

Rundvee

Voor alle rundveesectoren zijn eind 2020 aanvaardbare benchmarkwaarden vastgesteld en daarnaast is de benchmarksystematiek per 2021 geharmoniseerd met de overige diersectoren. Dierenartsen kunnen voor rundvee maximaal vier benchmarkwaarden ontvangen, overeenkomend met het aantal diercategorieën in deze sector.

Vleeskalveren

De blankvleeskalveren en rosévlees startkalveren kennen een voorlopige benchmarkwaarde, die ook gehanteerd zal worden voor de dierenartsen. Voor de rosévlees afmestkalveren geldt een benchmarkwaarde voor aanvaardbaar gebruik. Dit verschil is belangrijk bij de interpretatie van de resultaten voor de dierenartsen. De kalversector is geen overgangswaarden overeengekomen met het ministerie van LNV. Dierenartsen werkzaam in de vleeskalversector ontvangen per diercategorie een benchmarkwaarde, dit betekent dat één dierenarts maximaal drie benchmarkwaarden kan ontvangen voor de kalversector.

Tabel 1: Overzicht van de nieuwe benchmarkwaarden dierenartsen

Diersoort	Bedrijfstype/ leeftijdscategorie	Type benchmarkwaarde	Benchmarkwaarde
Vleeskuikens		Aanvaardbaar	8
Kalkoenen		Voorlopig	10
Vleeskalveren*	Blankvlees	Voorlopig	23
	Rosévlees start	Voorlopig	67
	Rosévlees afmest	Aanvaardbaar	4
Varkens	Zeugen/biggen	Aanvaardbaar	5
	Speenbiggen	Voorlopig	20
	Vleesvarkens	Aanvaardbaar	5
Rundvee	Melkvee	Aanvaardbaar	5
	Opfok	Aanvaardbaar	2
	Zoogkoeien	Aanvaardbaar	2
	Vleesstieren	Aanvaardbaar	2

* De benchmarkwaarde wordt berekend over de periode van 1 jaar (voor de bedrijven is dit 1,5 jaar)

Conclusies

De nieuwe VBI-benchmarksystematiek, op basis van dierdagdoseringen, wordt ingevoerd per 1 januari 2021. De nieuwe VBI wordt berekend als de som van de behandelbare kilogrammen die zijn voorgeschreven gedurende een jaar door een specifieke dierenarts op alle bedrijven waarmee deze persoon een één-op-één relatie heeft, gedeeld door het gemiddeld aantal kilogrammen dier dat op alle bedrijven aanwezig zijn waarmee de dierenarts een één-op-één relatie heeft. Structureel hoog gebruikende bedrijven worden van deze berekening uitgesloten. De nieuwe VBI is te interpreteren als het aantal dagen dat een gemiddeld dier wordt behandeld door de verantwoordelijke dierenarts, aangezien deze maat direct gerelateerd is aan de dierpopulatie van de dierenarts. Deze maat biedt de dierenarts een makkelijk interpreteerbaar resultaat. Voor dierenartsen worden dezelfde benchmarkwaarden aangehouden als voor de diersectoren.

Bijlage: Gefaseerde invoer nieuwe benchmarkwaarden voor bedrijven

Tabel B1. Overgangswaarden zeugen en biggen

Jaar	Signaleringswaarde	Actiewaarde
2018	10	20
2019	7	10
2020	7	10
2021	-	7
2022	-	5

Tabel B2. Overgangswaarden vleesvarkens

Jaar	Signaleringswaarde	Actiewaarde
2018	10	12
2019	7	10
2020	7	10
2021	-	7
2022	-	5

Tabel B3. Overgangswaarden reguliere vleeskuikens *

Fase	Jaar	Signaleringswaarde	Actiewaarde
1	2019-2021	14	26
2	2022-2023	12	24
3	2024-2025	10	20

Tabel B4. Overgangswaarden alternatieve vleeskuikens *

Fase	Jaar	Signaleringswaarde	Actiewaarde
1	2019-2021	8	15
2 en 3	2022-2025	8	12

* Dit is het voorstel voor de indicatieve fasering. Fase 1: tweede helft 2019, 2020 en 2021; Fase 2: 2022 en 2023; Fase 3: 2024 en 2025.

De fasering ligt niet vast. Elke fase wordt voorafgegaan door een evaluatie om te beoordelen of de volgende fase haalbaar is. De uiteindelijke actiewaarde voor beide diercategorieën is 8.

SDa, Autoriteit Diergeneesmiddelen

Yalelaan 114
3584 CM Utrecht
Nederland

Telefoon: 088 – 0307 222

E-mail: info@autoriteitdiergeneesmiddelen.nl

www.autoriteitdiergeneesmiddelen.nl

Notitie Benchmarking dierenartsen

SDa/1155/2020

Autoriteit Diergeneesmiddelen, 2020

Vermenigvuldiging is toegestaan onder voorwaarde van bronvermelding